

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ПРОБЛЕМ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ

Сучасний стан розвитку вітчизняного суспільства, рівень економічного та соціального розвитку, ситуація, яка склалася на сході України та її наслідки вимагають зміни та переусвідомлення підходів до забезпечення національної безпеки. Однією з загроз для національної безпеки можна вважати відтік трудових ресурсів за кордон.

Протягом останнього десятиліття спостерігається стійка тенденція до збільшення кількості осіб, які здійснюють довгострокову та короткострокову трудову міграцію. За даними звіту Міжнародної організації з міграції (МОМ) в Україні в 2014-2015 рр. 688 тис. осіб перебували за кордоном для здійснення трудової міграції¹, ще 310 тис. осіб виявили намір мігрувати в найближчі 12 місяців, крім того, вікова структура трудових мігрантів охоплює населення найбільш продуктивного віку – 18-44 років, що складає 64% короткострокових та 71% довгострокових мігрантів. Не зважаючи на певні позитивні моменти трудової міграції такі, як збільшення заощаджень, її прискорення не може не занепокоювати, як з позиції демографії, так із позиції втрати інтелектуального капіталу.

Ситуація, що склалася є наслідком системних кризових явищ, які відбуваються в економіці країни та в багатьох випадках викликана незадоволенням рівнем добробуту, відсутністю працевлаштування або частковим працевлаштуванням, невідповідністю рівня заробітної плати щоденним потребам та можливостям заощаджень. Однією з причин, яка викликає безробіття і подальшу трудову міграцію є неможливість застосування набутих знань та рівня освіти в Україні через невідповідність останньої потребам ринку праці та запитам роботодавців.

Питання якості освіти та її перетворення на дієвий чинник забезпечення сталого розвитку на мікро- та макрорівнях полягає у усвідомленні проблем, які постають перед освітянами в сучасних умовах. Ключовим фактором невідповідності випускників вимогам ринку праці є слабкий рівень взаємодії роботодавців та закладів освіти під час організації та здійснення навчального процесу. В багатьох випадках формування навчального процесу не орієнтовано на попит щодо знань та навичок майбутніх фахівців, а визначається пропозицією – наявністю наукових кадрів, методичних розробок, технічною базою тощо. В свою чергу, роботодавці, як основний покупець на ринку праці, бажаючи отримувати якісну робочу силу, самоліквідуються на етапі її створення, не бажаючи долучатись до підготовки кадрів, натомість, витрачаючи ресурси на їх доведення до відповідного рівня та перепідготовку. Можливість вирішення цієї проблеми полягає у налагодженні продуктивної співпраці при підготовці студентів,

---

¹ http://www.iom.org.ua/sites/default/files/mom_migraciya_yak_chynnyk_rozvytku_v_ukrayini.pdf

починаючи з їх вступу. Одним з напрямів вирішення вказаної проблеми є залучення представників роботодавців до формування навчальних планів. Такий досвід впроваджено в Житомирському державному технологічному університеті, в якому за всіма факультетами перед складанням навчальних планів було проведено кругли столи з роботодавцями, на яких останні висловили своє бачення щодо змістовного наповнення навчальних планів, послідовності їх викладення, тривалості та програми практик тощо. Керівництво університету очікує від таких заходів результатів, як для самих роботодавців – у вигляді підготовки адаптованих фахівців, для регіону – збереження економічного потенціалу та трудових ресурсів та університету – забезпечення повного працевлаштування випускників.

Ще однією проблемою, яка потребує вирішення в контексті якості освіти, це забезпечення студентів базами практик. На жаль, сьогодні більшість суб'єктів господарювання не зацікавлена у прийнятті студентів для проходження виробничих практик. Ситуація загострюється для студентів економічних спеціальностей, які стикаються з тим, що керівництво підприємств, керуючись бажанням зберегти комерційну таємницю, не допускають до реальної інформації та процесів, які відбуваються з фінансовими ресурсами, обмежуючи студентів інформацією загальнодоступного характеру. Відповідно, отримуючи документальне підтвердження проходження практики, студенти формують звіти використовуючи дані сайту та власної фантазії. Вирішення даної проблеми можливе лише за умови централізованого підходу, шляхом розробки загальнодержавної системи стимулювання підприємств – баз практик.

Отримання якісних фахівців в технічній сфері передбачає можливість для студентів випробувати набуті теоретичні знання у відповідних лабораторіях, разом з тим, обмеженість навчальних закладів у джерелах фінансування не дозволяє забезпечити студентів відповідним обладнаннями та пристроями, які б відповідали сучасному рівню розвитку техніки та технологій. Тому, без залучення ресурсів роботодавців до створення технічних баз лабораторій не може бути сподівань на отримання фахівців рівень підготовки яких буде відповідати їх потребам.

Таким чином, одним з напрямів перетворення освіти на дієвий чинник забезпечення сталого розвитку на регіональному та загальнодержавному рівнях, досягнення відповідності рівня освіти потребам роботодавців є усвідомлення необхідності продуктивного діалогу між бізнесом та закладами освіти, налагодження співпраці на засадах співфінансування, адресності та партнерства.